

SAYDAMLIĞIN ARTIRILMASI VE YOLSUZLUKLA MÜCADELENİN

GÜÇLENDİRİLMESİ STRATEJİSİ

(2010-2014)

1. GİRİŞ

Kamu gücü ve kaynakları ile özel kuruluşlardaki görev, yetki ve kaynakların, toplumun zararına olarak özel çıkarlar için kullanılması şeklinde tanımlanabilen yolsuzluk; rekabeti engelleyerek ekonomik büyümeyi yavaşlatmakta, doğrudan yabancı sermaye girişini ve vergi gelirlerini azaltmakta, gelir dağılımını bozarak yoksulluğu artırmakta, kamu kaynaklarının israf edilmesine yol açarak eğitim, sağlık, güvenlik gibi zorunlu kamu yatırımlarını olumsuz etkilemekte, kamu kurumlarına, yöneticilerine ve adalet sistemine duyulan güveni zedelemekte ve toplumda ahlakî bozulmaya yol açmaktadır.

Saydamlığın artırılması ve yolsuzlukla mücadelede başarının sağlanabilmesi için, önceden belirlenmiş tedbirler ve faaliyetler içeren stratejiler önem taşımaktadır. Böylece, yolsuzlukla mücadelede öncelikli alanlar belirlenerek sonuca daha kararlı ve etkili bir şekilde gidilmesi mümkün olmaktadır. Ayrıca, yolsuzlukla mücadele dönemsel bir çaba olmayıp, ekonomik ve sosyal hayattaki gelişmelere göre süreklilik gerektiren faaliyetler bütünüdür.

Bu vizyon çerçevesinde ilgili tüm kesimlerin katılımıyla “Saydamlığın Artırılması ve Yolsuzlukla Mücadelenin Güçlendirilmesi Stratejisi” geliştirilmiştir. Saydamlığın Artırılması ve Yolsuzlukla Mücadelenin Güçlendirilmesi Stratejisi (Strateji) hazırlanırken, 58 inci, 59 uncu ve 60 ıncı Hükümet programları, Türkiye Büyük Millet Meclisi Yolsuzlukları Araştırma Komisyonu Raporu, Dokuzuncu Kalkınma Planı, Avrupa Birliği Müktesebatının Üstlenilmesine İlişkin Türkiye Ulusal Programı ve çeşitli uluslararası kuruluşların Ülkemizle ilgili değerlendirmelerinden yararlanılmıştır. Ayrıca bakanlıklar, kamu kurum ve kuruluşları, sivil toplum kuruluşları ve ilgili uluslararası kuruluşların görüşleri de alınmıştır.

2. SAYDAMLIĞIN ARTIRILMASI VE YOLSUZLUKLA MÜCADELE ALANINDA SON YILLARDA YAPILAN BAŞLICA DÜZENLEMELER

Saydamlığın artırılması ve yolsuzlukların önlenmesi çerçevesinde Ülkemizde son yıllarda yapılan başlıca düzenlemeler aşağıda sıralanmıştır:

a) Kamu ihale sisteminde saydamlığın geliştirilmesi, kaynakların daha etkin ve verimli kullanılması ve daha az kaynakla daha fazla kamu hizmeti üretilmesi amacıyla, kamu kaynağı kullanan bütün kurumları kapsayan ve ihalelerde açıklığın ve rekabetin sağlanmasını ve şikâyetlerin incelenmesini teminen Kamu İhale Kurumu kurulmasını düzenleyen 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu.

b) Doğrudan yabancı yatırımların özendirilmesi, yabancı yatırımcıların haklarının korunması, yatırım ve yatırımcı tanımlarında uluslararası standartlara uyulması ve doğrudan yabancı yatırımların artırılması amacıyla; yatırımcıların ihtiyaç ve beklentilerini dikkate alarak hazırlanan, Ülkemizin uluslararası yatırımlara yönelik eşitlikçi ve liberal yaklaşımının yansıtılması olarak yatırımcıya açık ve anlaşılır mesajlar veren, yatırımcının değişik mevzuat gereği sahip olduğu haklar ve tâbi olduğu yükümlülükleri gösteren yasal bir rehber niteliğinde 4875 sayılı Doğrudan Yabancı Yatırımlar Kanunu.

c) Herkesin bilgi edinme hakkına sahip olduğunu ve kamu kurum ve kuruluşları ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının, kanunda belirtilen istisnalar dışındaki her türlü bilgi ve belgeyi başvuranların yararlanmasına sunmak ve bilgi edinme başvurularının etkin, süratli ve doğru sonuçlandırılması için gerekli idarî ve teknik tedbirleri almakla yükümlü olduklarını hüküm altına almak ve medya organlarının ve kişilerin kamuya ait bilgilere daha kolay ulaşabilmesini sağlamak amacıyla 4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu.

ç) Harcama birimlerine gerekli esnekliğin sağlanması ve bütün kamu gelir ve giderlerinin bütçede gösterilmesi ile kamu kaynaklarının kullanımında uluslararası standartlara uygun iç kontrol ve denetim mekanizmalarının oluşturulması ve malî saydamlık bakımından güvenilir ve periyodik malî verilerin üretilmesi amacıyla 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu.

d) Kamu kurum ve kuruluşlarını, kamu hizmetlerini ve kamu personelini desteklemek üzere kurulan dernekler ve Türk Medeni Kanununa göre kurulan vakıfların kamu kurum ve kuruluşları ile olan ilişkilerinin yeniden düzenlenmesi suretiyle, kamu düzenini olumsuz yönde etkileyen ve toplumda hoşnutsuzluklara neden olan uygulamalara son verilmesi ve kamu kaynaklarının etkin olarak kullanılması amacıyla 5072 sayılı Dernek ve Vakıfların Kamu Kurum ve Kuruluşları ile İlişkilerine Dair Kanun.

e) Kamu görevlilerinin uymaları gereken saydamlık, tarafsızlık, dürüstlük, hesap verebilirlik, kamu yararını gözetme gibi etik davranış ilkelerinin ve standartlarının belirlenmesi ve bu ilkelere aykırı davranan üst düzey kamu görevlilerine ilişkin şikâyetlerin Kamu Görevlileri Etik Kurulu tarafından incelenmesi ve sonuçlarının kamuoyuna duyurulması amacıyla 5176 sayılı Kamu Görevlileri Etik Kurulu Kurulması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun.

f) Basında demokratikleşmenin sağlanması ve özgür bir basın düzeninin oluşturulması ile düşüncelerin ve haberin en yaygın ve hızlı bir şekilde dolaşımını sağlayarak kamuoyunun bilinçli bir şekilde oluşması ve işlemesi amacıyla 5187 sayılı Basın Kanunu.

g) Yerel yönetimlerin kurumsal kapasitelerinin artırılması, katılım ve saydamlığın sağlanarak yerinden yönetim ilkesi ve demokrasinin güçlendirilmesi amacıyla 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu, 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanunu, 5355 sayılı Mahallî İdare Birlikleri Kanunu ve 5393 sayılı Belediye Kanunu.

ğ) Kamu görevlileri tarafından işlenebilen rüşvet, irtikâp, zimmet ve suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama gibi yolsuzluk suçlarıyla birlikte, zanaatçıları sürelere, suç işlemek yoluyla kazanç elde edilmesini engelleyecek etkin bir yaptırım olarak kazanç müsaderesini ve özel hukuk tüzel kişilerine uygulanacak güvenlik tedbirlerini yeniden düzenleyerek, yolsuzluk suçlarıyla mücadele bakımından etkin bir sistem kurulabilmesi amacıyla uluslararası sözleşmeler de dikkate alınarak hazırlanan 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu.

h) Sivil toplumun güçlendirilmesi amacıyla dernek ve vakıf kurma hakkına ve faaliyetlerine getirilen kısıtlamaların kaldırılması, dernek işlemleri ve denetimlerinin basitleştirilmesi amacıyla 5253 sayılı Dernekler Kanunu ve 5737 sayılı Vakıflar Kanunu.

ı) Yolsuzluk suçlarıyla mücadelede etkin bir sistem kurulabilmesi için uluslararası sözleşmeler de dikkate alınarak; tutuklama, arama, hak ve alacaklara el koyma, hâkim veya gecikmesinde sakınca bulunan hallerde Cumhuriyet savcısının kararıyla telekomünikasyon yoluyla yapılan iletişimin denetlenmesi, gizli soruşturmacı görevlendirilmesi, teknik araçla izleme ve örgüt faaliyeti çerçevesinde cebir ve tehdit uygulanarak işlenen suçlarla mücadele amacıyla özel ağır ceza mahkemeleri kurulması gibi yeni koruma tedbirleri ve düzenlemeler getiren 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu.

i) Finansal piyasalarda güven ve istikrarın sağlanmasını, kredi sisteminin etkin bir şekilde çalışmasını ve tasarruf sahiplerinin hak ve menfaatlerinin korunmasını sağlamak amacıyla, sistemi engelleyen, bozan, verileri yok eden veya değiştiren ve gerçeğe aykırı muhasebeleştirme yapan banka ve finans kurumları için ağır yaptırımlar öngören 5411 sayılı Bankacılık Kanunu.

j) Sosyal sigortalar sisteminin yönetimini, işleyişi ile ilgili usûl ve esasları, finansman ve karşılanma yöntemlerini belirleyen, yönetim organlarında ve karar süreçlerinde ilgili sosyal tarafların etkin katılımını öngören, Emekli Sandığı, Bağ-Kur ve Sosyal Sigortalar Kurumunu birleştirerek sosyal güvenlik alanında mükerrer emeklilik ve hak sahipliğini ortadan kaldıran 5502 sayılı Sosyal Güvenlik Kurumu Kanunu.

k) Sosyal sigortalar ile genel sağlık sigortası hak ve yükümlülüklerini düzenleyen, kayıt dışı istihdamla mücadele çerçevesinde Sosyal Güvenlik Kurumu ile bankalar ve ilgili kurum ve kuruluşlar arasında bilgi paylaşım usûllerini belirleyen, Sosyal Güvenlik Kurumuna en geniş anlamıyla elektronik ortamda hizmet sunum yetkisi veren, ayrıca işçi ücretlerinin bankalar vasıtasıyla ödenmesi yükümlülüğü getirerek ücretlerde kayıtlılığı öngören 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu.

l) Ulusal ihtiyaçların yanı sıra uluslararası düzenlemeler de göz önünde bulundurularak hazırlanan ve suçla mücadelede malî sektörle işbirliğinin güçlendirilmesi, güçlü bir veri sistemi kurulması, bu suretle malî bilgilerden hareketle suça ve suçluya ulaşılması, yükümlülüklerin uyumun takibinde etkinlik ve uluslararası gelişmelerle paralellik sağlanması

amacıyla 5549 sayılı Suç Gelirlerinin Aklanmasının Önlenmesi Hakkında Kanun ve 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu.

m) Petrol piyasasının sağlıklı işleyebilmesini teminen, petrol kaçakçılığında kaynaklanan haksız rekabetin önlenerek, adil bir rekabet ortamının ve ürün güvenliğinin sağlanması ve petrol kaçakçılığı ile daha etkin mücadele edilebilmesi amacıyla 5576 sayılı Petrol Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun.

n) Yolsuzlukla mücadele bağlamında uluslararası yükümlülüklerin yerine getirilmesi amacıyla, yabancı ülkede işlenen rüşvet suçundan yargılama yapılabilmesi için Adalet Bakanının izin vermesi şartının kaldırılması, suç eşyasının satın alınması veya kabul edilmesi ve suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama suçlarının kapsamının genişletilmesi, özel hukuk çerçevesinde faaliyette bulunan özel hukuk tüzel kişisinin organ veya temsilcisi ya da görevlileri tarafından; dolandırıcılık, ihaleye veya edimin ifasına fesat karıştırma, rüşvet, suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama, zimmet, kaçakçılık, kaçak petrole ilişkin suçlar ile terörün finansmanı suçlarının tüzel kişinin yararına olarak işlenmesi hâlinde ayrıca bu tüzel kişiye idarî para cezası verilebilmesi amacıyla 5918 sayılı Türk Ceza Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun.

Yapılan kanunî düzenlemelere ek olarak, akaryakıt kaçakçılığı ile mücadele kapsamında yürürlüğe konulan ulusal marker uygulaması, e-Devlet kapsamındaki uygulamalar, suç gelirlerinin aklanmasının önlenmesine ilişkin çalışmalar, kamu yönetiminde saydamlık ekseninde yürütülen diğer çalışmalar, mevzuatın basitleştirilmesi, idarî yüklerin ve kırtasiyeciliğin azaltılması ile yerli ve yabancı yatırımcılar açısından yatırım ortamının iyileştirilmesine ilişkin çalışmalar ve Ülkenin her yerinden vatandaşların şikâyet ve taleplerine ilişkin başvuruları alan ve izleyen Başbakanlık İletişim Merkezinin (BİMER) kurulması, yolsuzlukların önlenmesi ve saydamlığın artırılması bağlamında önemli katkılar sağlamıştır.

Ayrıca, yolsuzlukla mücadelenin güçlendirilmesine doğrudan katkı sağlayacak nitelikte hazırlanarak kabul edilen Yargı Reformu Stratejisi ve Kayıtdışı Ekonomi ile Mücadele Stratejisi de uygulanmaya başlamıştır. Küreselleşme ve bilgi teknolojilerindeki gelişmeler sonucunda, suç kavramının ülke sınırlarını aşan bir yapıya büründüğü, suçlularla ve yolsuzlukla mücadelenin daha da zorlaştığı bir gerçektir. Bu kapsamda, ülke tecrübelerinin paylaşımı ile ikili teknik ve adli işbirliği büyük önem taşımaktadır.

Bu çerçevede Ülkemiz;

- a) Avrupa Konseyi Yolsuzluğa Karşı Özel Hukuk Sözleşmesini 2003 yılında,
  - b) Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü Uluslararası Ticari İşlemlerde Yabancı Kamu Görevlilerine Verilen Rüşvetin Önlenmesi Sözleşmesini 2003 yılında,
  - c) Sınır Aşan Örgütlü Suçlara Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesini 2003 yılında,
  - ç) Avrupa Konseyinin Suçtan Kaynaklanan Gelirlerin Aklanması, Araştırılması, Ele Geçirilmesi ve El Konulmasına İlişkin Sözleşmesini 2004 yılında,
  - d) Avrupa Konseyi Yolsuzluğa Karşı Ceza Hukuku Sözleşmesini 2004 yılında,
  - e) Hukuki veya Ticari Konularda Yabancı Ülkelerde Delil Sağlanması Hakkında Sözleşmeyi 2004 yılında,
  - f) Birleşmiş Milletler Yolsuzlukla Mücadele Sözleşmesini 2006 yılında,
- onaylamıştır.

Ayrıca, Ülkemiz yolsuzlukla mücadele alanında faaliyet gösteren Avrupa Konseyinin Yolsuzluğa Karşı Devletler Grubuna (GRECO) 2004 yılında üye olmuştur.

Yukarıda bahsedilen düzenlemeler, çalışmalar ve uluslararası işbirliğine ilişkin uygulamalar neticesinde, Ülkemizin yolsuzlukla mücadele alanında önemli ilerlemeler kaydettiği ve bu ilerlemelerin yolsuzlukla ilgili değerlendirmeler yapan

uluslararası kuruluşların çalışmalarına da yansdığı görülmektedir. Örneğin, Ülkemiz, Uluslararası Saydamlık Örgütü tarafından yayınlanan Yolsuzluk Algılama Endeksinde 2003 yılında 3.1 puanla 133 ülke arasında 77 nci sırada yer alırken, 2009 yılında 4.4 puanla 180 ülke arasında 61 inci sıraya yükselmiştir.

Katedilen mesafe, yolsuzlukla mücadelede siyasi kararlılık ve sahiplenmenin önemini göstermekte, ancak suç ve suçlunun dinamik ve değişken profili, yolsuzlukla mücadelede aynı dinamizm ve kararlılığın sürdürülmesi gerektiğine de işaret etmektedir.

3. STRATEJİNİN AMACI

Bu Stratejinin amacı; 2002 yılından bu yana kararlılıkla sürdürülen reformların bir devamı niteliğinde, gelişen ve değişen şartları da göz önünde bulundurarak, saydamlığı engelleyen ve yolsuzluğu besleyen faktörlerin ortadan kaldırılması suretiyle daha adil, hesap verebilir, saydam ve güvenilir bir yönetim anlayışının geliştirilmesidir.

4. STRATEJİNİN TEMEL BİLEŞENLERİ

2010–2014 yılları arasında uygulanacak olan Stratejinin temel bileşenleri;

- A) Önlemeye,
- B) Yaptırımların Uygulanmasına,
- C) Toplumsal Bilincin Artırılmasına,

yönelik tedbirler olmak üzere üç ana başlık altında toplanmıştır.

Bu temel bileşenler altında öngörülen ve aşağıda sıralanan tedbirlerin bazılarının hayata geçirilebilmesi için başta Anayasa olmak üzere kanunlarda ve diğer düzenleyici işlemlerde değişiklikler gerekebilecektir. Bu tedbirlere ilişkin Faaliyet Tablosu, Stratejinin ekinde yer almaktadır.

A) Önlemeye Yönelik Tedbirler

Saydamlığın, hesap verebilirliğin, etkin denetimin ve kurumsal kapasitenin artırılması suretiyle yolsuzluğu besleyen faktörlerin ortadan kaldırılmasına ilişkin olarak;

a) Siyasi partilerin ve seçim kampanyalarının finansmanında, açıklık ve şeffaflığa ilişkin uygulamaların geliştirilmesi ve denetimin etkinleştirilmesi,

b) Siyasi etik ile ilgili çalışmaların tamamlanması,

c) Kamu Denetçiliği Kurumu (Ombudsman) kurulmasına ilişkin çalışmaların tamamlanması,

ç) Genel İdari Usul Kanununa ilişkin çalışmaların tamamlanması,

d) Yeni Sayıştay Kanununun yasalaşma sürecinin tamamlanması,

e) 3628 sayılı Mal Bildiriminde Bulunulması, Rüşvet ve Yolsuzluklarla Mücadele Kanunundaki mal bildirimlerine ve diğer uygulamalara ilişkin hükümlerin gözden geçirilmesi,

f) Kamu görevinden ayrılanların yapamayacağı işlerle ilgili kanunî düzenlemelerin ve uygulama etkinliğinin gözden geçirilmesi,

g) Devlet sırları ve ticari sırlara ilişkin çalışmaların tamamlanması,

ğ) Kamu ihale sisteminin gözden geçirilmesi,

- h) Yerel yönetimlerin imar, ruhsat ve diğer işlem süreçlerinde saydamlık ve hesap verebilirliğin artırılması,
- i) Yerel yönetimlerin iştirakleri üzerindeki denetim mekanizmalarının etkinliğinin gözden geçirilmesi,
- i) Yerel yönetimlerde seçimle işbaşına gelenler için etik ilkelerin belirlenmesi ve izleme mekanizmalarının kurulması,
- j) Denetim birimlerinin kapasitesinin güçlendirilmesi,
- k) Denetim raporlarından hareketle yolsuzluğa açık risk alanlarının belirlenmesi ve gerekli tedbirlerin alınması,
- l) Kamu Görevlileri Etik Kurulu rehberliğinde kamu yönetimi içerisindeki her bir meslek grubu için ayrı etik ilkelerin belirlenmesi ve çıkar çatışmalarının engellenmesi,
- m) Özel sektör kuruluşlarında saydamlığın artırılması ve yolsuzluğun önlenmesi,
- n) Sivil toplum kuruluşlarında saydamlığın artırılması ve yolsuzluğun önlenmesi,
- o) Yolsuzluk suçlarına ilişkin yargılama sonuçları ile Devlet Personel Başkanlığında disiplin cezası alan kamu görevlileri hakkında oluşturulan veri tabanlarından yararlanılarak risk alanlarının belirlenmesi,

yönünde tedbirlerin alınması öngörülmektedir.

B) Yaptırımların Uygulanmasına Yönelik Tedbirler

Saydamlığın artırılması, yolsuzluk ile mücadelede ilgili kurumlar arasında koordinasyonun sağlanması ve bazı sınırlamaların kaldırılması suretiyle soruşturma, kovuşturma ve cezalandırmada etkinliğin geliştirilmesine ilişkin olarak;

- a) Kamu görevlileriyle ilgili soruşturmalardaki izin sisteminin gözden geçirilmesi,
- b) Kamu kurum ve kuruluşları ile özel sektör ve sivil toplum kuruluşlarında meydana gelen yolsuzluk olaylarını yetkili mercilere bildirenlerin korunmasına ilişkin düzenlemelerin oluşturulması,
- c) Yolsuzlukla mücadelede görev alan birimler arasında etkin işbirliği, bilgi paylaşımı ve koordinasyonun sağlanması,

yönünde tedbirlerin alınması öngörülmektedir.

C) Toplumsal Bilincin Artırılmasına Yönelik Tedbirler

Toplumsal bilincin artırılmasına ilişkin olarak;

- a) Vatandaşların, haksız bir uygulama ile karşılaştıklarında kanunlar ve idarî düzenlemelerle kendilerine tanınan haklar ile başvuruda bulunabilecekleri merciler konusunda bilgilendirilmesi,
- b) Düzenli aralıklarla yolsuzluk algılama anketi yaptırılması,
- c) Milli Eğitim Bakanlığı ders müfredatında dürüstlük konularının işlenmesi,
- ç) Yolsuzlukla mücadele ve temiz toplum temasını içeren sosyal aktivitelerin desteklenmesi,
- d) Radyo ve Televizyon Üst Kurulunca televizyon ve radyo yayınlarında dürüstlük konularına yer verilmesinin sağlanması,
- e) Medya organlarının yolsuzlukla mücadeledeki rollerinin güçlendirilmesi,

f) Strateji doğrultusunda oluşturulan temel ilke ve yöntemlerin tüm kamuoyu, sivil toplum kuruluşları ve kamu görevlileri tarafından benimsenmesi amacıyla seminer, çalıştay ve konferanslar düzenlenmesi,

yönünde tedbirlerin alınması öngörülmektedir.

5. STRATEJİNİN UYGULANMASI

5/12/2009 tarihli ve 27423 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 2009/19 sayılı Başbakanlık Genelgesi ile; Stratejinin uygulamasını gerçekleştirmek üzere “Türkiye’de Saydamlığın Artırılması ve Yolsuzlukla Mücadelenin Güçlendirilmesi Komisyonu” ve “Türkiye’de Saydamlığın Artırılması ve Yolsuzlukla Mücadelenin Güçlendirilmesi Yürütme Kurulu” kurulmuştur. Başbakanlık Teftiş Kurulu ise Türkiye’de Saydamlığın Artırılması ve Yolsuzlukla Mücadelenin Güçlendirilmesi Komisyonu (Komisyon)’na ve Türkiye’de Saydamlığın Artırılması ve Yolsuzlukla Mücadelenin Güçlendirilmesi Yürütme Kurulu (Yürütme Kurulu)’na görevlerini yerine getirmede teknik destek sağlamak ve sekreteryaya hizmeti vermekle görevlendirilmiştir. Bu kapsamda, Komisyon yılda en az iki defa toplanmak suretiyle stratejide belirtilen amaçlara ulaşılmasında etkinliği ve koordinasyonu sağlayacaktır.

Yürütme Kurulu, üç ay içerisinde Stratejide yer alan tedbirler doğrultusunda ilgili sivil toplum kuruluşlarının da katılımıyla, yapılması gerekenleri ve sorumlu kuruluşları gösteren detaylı eylem planını hazırlayarak Komisyonun onayına sunacaktır. Yürütme Kurulu yılda en az dört kez toplanacaktır.

Yürütme Kurulu; yargı reformu çalışmaları, e-Devlet uygulamaları, kayıtdışı ekonominin kayıt altına alınması, örgütlü suçlar ve kara para aklama suçu gibi yolsuzlukla mücadele ile ilgili diğer konularda yürütülen çalışmaları da göz önünde bulunduracaktır.

6. SONUÇ

Bu Strateji, ekonomik ve sosyal hayatı olumsuz etkileyen, ahlakî değerleri aşındıran, vatandaşın kamu kurumlarına olan güvenini derinden zedeleyen yolsuzluğa karşı kurumsal kapasitenin geliştirilmesi ve saydamlığın artırılması amacıyla hazırlanmıştır.

Stratejideki tedbirlerin uygulanmasıyla; adil, hesap verebilir, saydam ve güvenilir bir yönetim anlayışının geliştirilmesi ve yolsuzluğa karşı toplumsal bilincin artırılarak yolsuzluk suçlarına yönelik eğilimlerin engellenmesi suretiyle sistemin etkinliğini artırmak amaçlanmaktadır.

Saydamlığın artırılması ve yolsuzlukla mücadelede son yıllarda önemli ilerlemeler kaydedilmiş olup, Stratejide belirlenen tedbirlerin hayata geçirilmesi ile bu çabalar daha da ileriye taşınmış olacaktır. Stratejide belirlenen tedbirlerin hayata geçirilmesi, toplumun tüm kesimlerinin refah düzeyinin artmasına da katkı sağlayacaktır.

FAALİYET TABLOSU

00		HAZIRLIK ÇALIŞMALARI
	01	Çalışma usûl ve esasları ile detaylı eylem planının belirlenmesi
	01	Yürütme Kurulu ve çalışma gruplarının çalışma usûl ve esaslarının belirlenmesi
	02	Detaylı eylem planının hazırlanması ve kabulü
01		ÖNLEMEYE YÖNELİK TEDBİRLER
	01	Siyasi partilerin ve seçim kampanyalarının finansmanında, açıklık ve şeffaflığa ilişkin uygulamaların geliştirilmesi ve denetimin etkinleştirilmesi
	01	Çalışma Grubunun oluşturulması
	02	Yapılması gereken düzenlemelere ilişkin bir rapor hazırlanması ve Yürütme Kuruluna teslim edilmesi
	03	Rapora ilişkin Yürütme Kurulu önerisinin ilgili mercilere gönderilmesi
	04	Öneri doğrultusunda gerekli çalışmaların yapılması
	02	Siyasi etik ile ilgili çalışmaların tamamlanması
	03	Kamu Denetçiliği Kurumu (Ombudsman) kurulmasına ilişkin çalışmaların tamamlanması
	04	Genel İdari Usul Kanununa ilişkin çalışmaların tamamlanması
	05	Yeni Sayıştay Kanununun yasalama sürecinin tamamlanması
	06	3628 sayılı Mal Bildiriminde Bulunulması, Rüşvet ve Yolsuzluklarla Mücadele Kanunundaki mal bildirimlerine ve diğer uygulamalara ilişkin hükümlerin gözden geçirilmesi
	01	Uygulamaya ilişkin aksaklıklar ve sorunların tespiti amacıyla çalışma grubu oluşturulması
	02	Yapılması gereken düzenlemelere ilişkin bir rapor hazırlanması ve Yürütme Kuruluna teslim edilmesi
	03	Rapora ilişkin Yürütme Kurulu önerisinin ilgili mercilere gönderilmesi
	04	Öneri doğrultusunda gerekli çalışmaların yapılması
	07	Kamu görevinden ayrılanların yapamayacağı işlerle ilgili kanunî düzenlemelerin ve uygulama etkinliğinin gözden geçirilmesi
	01	Uygulamaya ilişkin aksaklıklar ve sorunların tespiti amacıyla çalışma grubu oluşturulması
	02	Yapılması gereken düzenlemelere ilişkin bir rapor hazırlanması ve Yürütme Kuruluna teslim edilmesi
	03	Rapora ilişkin Yürütme Kurulu önerisinin ilgili mercilere sunulması
	04	Öneri doğrultusunda gerekli çalışmaların yapılması
	08	Devlet sırları ve ticari sırlara ilişkin çalışmaların tamamlanması
	09	Kamu ihale sisteminin gözden geçirilmesi
	01	Uygulamaya ilişkin aksaklıklar ve sorunların tespiti amacıyla çalışma grubu oluşturulması

	02	Yapılması gereken düzenlemelere ilişkin bir rapor hazırlanması ve Yürütme Kuruluna teslim edilmesi
	03	Rapora ilişkin Yürütme Kurulu önerisinin ilgili mercilere gönderilmesi
	04	Öneri doğrultusunda gerekli çalışmaların yapılması
10		Yerel yönetimlerin imar, ruhsat ve diğer işlem süreçlerinde saydamlık ve hesap verebilirliğin artırılması
	01	Uygulamaya ilişkin aksaklıklar ve sorunların tespiti amacıyla çalışma grubu oluşturulması
	02	Yapılması gereken düzenlemelere ilişkin bir rapor hazırlanması ve Yürütme Kuruluna teslim edilmesi
	03	Rapora ilişkin Yürütme Kurulu önerisinin ilgili mercilere gönderilmesi
	04	Öneri doğrultusunda gerekli çalışmaların yapılması
11		Yerel yönetimlerin iştirakleri üzerindeki denetim mekanizmalarının etkinliğinin gözden geçirilmesi
	01	Uygulamaya ilişkin aksaklıklar ve sorunların tespiti amacıyla çalışma grubu oluşturulması
	02	Yapılması gereken düzenlemelere ilişkin bir rapor hazırlanması ve Yürütme Kuruluna teslim edilmesi
	03	Rapora ilişkin Yürütme Kurulu önerisinin ilgili mercilere gönderilmesi
	04	Öneri doğrultusunda gerekli çalışmaların yapılması
12		Yerel yönetimlerde seçimle işbaşına gelenler için etik ilkelerin belirlenmesi ve izleme mekanizmalarının kurulması
	01	Kamu Görevlileri Etik Kurulu tarafından, etik ilkelerin belirlenmesinde izlenecek genel ilkelerin tespit edilmesi
	02	Bu genel ilkeler çerçevesinde etik ilkelerin belirlenmesi
	03	Kamu Görevlileri Etik Kurulunun uygun görüşüyle etik ilkelerin yayımlanması ve uygulama etkinliği için gerekli idarî tedbirlerin alınması
13		Denetim birimlerinin kapasitesinin güçlendirilmesi
	01	Denetim elemanlarının kamuda mevcut veri tabanlarına (tapu, araç, banka, vergi v.s) ulaşabilmelerinin sağlanması için bir çalışma grubunun oluşturulması
	02	Uygulamaya ilişkin aksaklıklar ve sorunların tespiti amacıyla çalışma grubu oluşturulması
	03	Kamuda denetim standartlarının oluşturulması
	04	Yapılması gereken düzenlemelere ilişkin bir rapor hazırlanması ve Yürütme Kuruluna teslim edilmesi
	05	Rapora ilişkin Yürütme Kurulu önerisinin ilgili mercilere gönderilmesi
	06	Öneri doğrultusunda gerekli çalışmaların yapılması
14		Denetim raporlarından hareketle yolsuzluğa açık risk alanlarının belirlenmesi ve gerekli tedbirlerin alınması
	01	Uygulamaya ilişkin aksaklıklar ve sorunların tespiti amacıyla çalışma grubu oluşturulması
	02	Yapılması gereken düzenlemelere ilişkin bir rapor hazırlanması ve Yürütme Kuruluna teslim edilmesi
	03	Rapora ilişkin Yürütme Kurulu önerisinin ilgili mercilere gönderilmesi

	04	Öneri doğrultusunda gerekli çalışmaların yapılması
15		Kamu Görevlileri Etik Kurulu rehberliğinde kamu yönetimi içerisindeki her bir meslek grubu için ayrı etik ilkelerin belirlenmesi ve çıkar çatışmalarının engellenmesi
	01	Kamu Görevlileri Etik Kurulu tarafından, mesleki etik ilkelerin belirlenmesinde izlenecek genel ilkelerin tespit edilmesi
	02	Mesleki etik ilkelerin belirlenmesi için çalışma gruplarının görevlendirilmesi ve mesleki etik ilkeleri taslaklarının hazırlanması
	03	Yapılması gereken düzenlemelere ilişkin bir rapor hazırlanması ve Yürütme Kuruluna teslim edilmesi
	04	Kamu Görevlileri Etik Kurulunun uygun görüşüyle mesleki etik ilkelerin yayımlanması ve uygulama etkinliği için gerekli idarî tedbirlerin alınması
16		Özel sektör kuruluşlarında saydamlığın artırılması ve yolsuzluğun önlenmesi
	01	Uygulamaya ilişkin aksaklıklar, sorunlar ve mevzuattaki boşluklar çerçevesinde riskli alanların tespiti amacıyla çalışma grubu oluşturulması
	02	Yapılması gereken düzenlemelere ilişkin bir rapor hazırlanması ve Yürütme Kuruluna teslim edilmesi
	03	Rapora ilişkin Yürütme Kurulu önerisinin ilgili mercilere gönderilmesi
	04	Öneri doğrultusunda gerekli çalışmaların yapılması
17		Sivil toplum kuruluşlarında saydamlığın artırılması ve yolsuzluğun önlenmesi
	01	Uygulamaya ilişkin aksaklıklar, sorunlar ve mevzuattaki boşluklar çerçevesinde riskli alanların tespiti amacıyla çalışma grubu oluşturulması
	02	Yapılması gereken düzenlemelere ilişkin bir rapor hazırlanması ve Yürütme Kuruluna teslim edilmesi
	03	Sivil toplum kuruluşlarının denetim ve malî bilgilerini kamuoyuna açıklama zorunluluğunun getirilmesi
	04	Rapora ilişkin Yürütme Kurulu önerisinin ilgili mercilere gönderilmesi
	05	Öneri doğrultusunda gerekli çalışmaların yapılması
18		Yolsuzluk suçlarına ilişkin yargılama sonuçları ile Devlet Personel Başkanlığında disiplin cezası alan kamu görevlileri hakkında oluşturulan veri tabanlarından yararlanılarak risk alanlarının belirlenmesi
	01	Adli Sicil veri tabanındaki bilgilerden yararlanılarak yolsuzluk suçlarına ilişkin istatistiklerin oluşturulması
	02	Yolsuzluk suçlarına ilişkin soruşturma ve kovuşturmalara ilgili veri tabanlarındaki bilgilerin ve istatistiklerin analiz edilerek risk alanlarının belirlenmesi
	03	Devlet Personel Başkanlığında oluşturulan disiplin suçlarına ilişkin veri tabanının tüm kamu görevlilerini kapsayacak şekilde uygulamaya konulması ve bu veri tabanından tüm kamu kurumlarının yararlanması
02		YAPTIRIMLARIN UYGULANMASINA YÖNELİK TEDBİRLER
01		Kamu görevlileriyle ilgili soruşturmalardaki izin sisteminin gözden geçirilmesi
	01	Konuya ilişkin gerekli inceleme ve araştırmayı yapmak amacıyla çalışma grubu oluşturulması
	02	Yapılması gereken düzenlemelere ilişkin bir rapor hazırlanması ve Yürütme Kuruluna teslim edilmesi

	03	Rapora ilişkin Yürütme Kurulu önerisinin ilgili mercilere gönderilmesi
	04	Öneri doğrultusunda gerekli çalışmaların yapılması
02		Kamu kurum ve kuruluşları ile özel sektör ve sivil toplum kuruluşlarında meydana gelen yolsuzluk olaylarını yetkili mercilere bildirenlerin korunmasına ilişkin düzenlemelerin oluşturulması
	01	Konuya ilişkin gerekli inceleme ve araştırmayı yapmak amacıyla çalışma grubu oluşturulması
	02	Yapılması gereken düzenlemelere ilişkin bir rapor hazırlanması ve Yürütme Kuruluna teslim edilmesi
	03	Rapora ilişkin Yürütme Kurulu önerisinin ilgili mercilere gönderilmesi
	04	Öneri doğrultusunda gerekli çalışmaların yapılması
03		Yolsuzlukla mücadelede görev alan birimler arasında etkin işbirliği, bilgi paylaşımı ve koordinasyonun sağlanması
	01	Konuya ilişkin gerekli inceleme ve araştırmayı yapmak amacıyla çalışma grubu oluşturulması
	02	Yapılması gereken düzenlemelere ilişkin bir rapor hazırlanması ve Yürütme Kuruluna teslim edilmesi
	03	Rapora ilişkin Yürütme Kurulu önerisinin ilgili mercilere gönderilmesi
	04	Öneri doğrultusunda gerekli çalışmaların yapılması
03		TOPLUMSAL BİLİNCİN ARTIRILMASINA YÖNELİK TEDBİRLER
01		Vatandaşların, haksız bir uygulama ile karşılaştıklarında kanunlar ve idarî düzenlemelerle kendilerine tanınan haklar ile başvuruda bulunabilecekleri merciler konusunda bilgilendirilmesi
	01	Konuya ilişkin gerekli inceleme ve araştırmayı yapmak amacıyla çalışma grubu oluşturulması
	02	Yapılması gereken düzenlemelere ilişkin bir rapor hazırlanması ve Yürütme Kuruluna teslim edilmesi
	03	Rapora ilişkin Yürütme Kurulu önerisinin ilgili mercilere gönderilmesi
	04	Öneri doğrultusunda gerekli çalışmaların yapılması
02		Düzenli aralıklarla yolsuzluk algılama anketi yaptırılması
03		Milli Eğitim Bakanlığı ders müfredatında dürüstlük konularının işlenmesi
04		Yolsuzlukla mücadele ve temiz toplum temasını içeren sosyal aktivitelerin desteklenmesi
05		Radyo ve Televizyon Üst Kurulunca televizyon ve radyo yayımlarında dürüstlük konularına yer verilmesinin sağlanması
06		Medya organlarının yolsuzlukla mücadeledeki rollerinin güçlendirilmesi
07		Strateji doğrultusunda oluşturulan temel ilke ve yöntemlerin tüm kamuoyu, sivil toplum kuruluşları ve kamu görevlileri tarafından benimsenmesi amacıyla seminer, çalıştay ve konferanslar düzenlenmesi